

UTREDNING OCH FÖRSLAG

ANGÅENDE

FÖRBÄTTRANDE AV MANSKAPSREKRYTERINGEN VID ARMÉN

AVGIVET AV

SÄRSKILT TILLKALLADE SAKKUNNIGA

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1918.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Lantförvarsdepartementet.

Genom kungl. brev den 16 maj 1918 bemyndigade Kungl. Maj:t statsrådet och chefen för kungl. lantförvarsdepartementet att tillkalla högst tre sakkunniga personer, jämte sekreterare, för att inom departementet biträda med verkställande av utredning och avgivande av förslag — avsett att föreläggas nästkommande års riksdag — rörande förbättrande av manskapsrekryteringen vid armén.

På grund härav anmodade statsrådet och chefen för kungl. lantförvarsdepartementet, enligt skrivelse samma dag, undertecknade Hammarskjöld, Jönsson och Ingvarson att såsom sakkunniga verkställa detta uppdrag, därvid undertecknad Hammarskjöld skulle leda de sakkunnigas förhandlingar. Till sekreterare hos de sakkunniga beordrades i ämbetskrivelse den 28 maj 1918 kaptenen vid kungl. Första livgrenadjärregementet A. G. von Arbin.

I skrivelse den 16 juli 1918 från kungl. lantförvarsdepartementet hava de sakkunniga anmodats att avgiva utlåtande över en av chefen för IV. arméfördelningen gjord framställning angående behovet av ett fast anställt biträde åt kompaniadjutant; och få de sakkunniga i de avseenden denna framställning berör de sakkunnigas uppdrag åberopa, vad de härom anfört å behöriga ställen i detta betänkande.

Genom skrivelse den 2 oktober 1918 från kungl. lantförvarsdepartementet hava de sakkunniga anmodats att i samband med fullgörandet

av sitt uppdrag taga i övervägande en av Svenska underofficersförbundet den 19 juli 1918 gjord underdånig framställning angående underbefälsrekryteringen; och få de sakkunniga även i detta avseende åberopa, vad de anført å behöriga ställen i detta betänkande.

De sakkunniga få härmed överlämna utredning och förslag rörande omförmälda till de sakkunniga överlämnade spörsmål.

Stockholm den 7 december 1918.

C. G. HAMMARSKJÖLD.

J. A. INGVARSON.

J. JÓNSSON.

A. von Arbin.

De sakkunnigas uppdrag.

Såsom direktiv för de sakkunnigas arbete har tjänat följande utav statsrådet och chefen för kungl. lantförsvarsdepartementet överlämnade promemoria

P. M.

angående utredningen rörande förbättrande av manskapsrekryteringen vid armén.

A. I första hand torde böra undersökas, huruvida icke vissa jämkningar böra vidtagas i volontärinstitutionens nuvarande organisation.

1. Sålunda torde böra upptagas till övervägande frågan, huruvida icke vid infanteriet en del furirbeställningar böra uppflyttas till underofficersbeställningar. (Jfr inspektörens för infanteriet underdåniga skrivelse den 4 april 1917 angående tillfälliga åtgärder för befrämjande av manskapsrekryteringen vid armén, närmare omförmäld i 1918 års statsverksproposition IV. huvudtiteln, sid. 109.)

2. Vidare bör i anslutning till den av översten Hammar-skjöld verkställda utredningen undersökas, huruvida icke i och för underofficerskårens rekrytering böra införas särskilda underofficers- (furir-) aspiranter.

3. Slutligen torde böra övervägas, huruvida och under vilka villkor en indragning av en del volontärnummer kan utan olägenhet äga rum.

B. I andra hand bör undersökas, vilka förändringar med avseende på manskapets avlöningsförhållanden kunna finnas erforderliga.

1. Närmast torde därvid böra beaktas de ordinarie avlöningsförmånerna (lön och dagavlönning). De förslag härutinnan, som de sakkunniga kunna komma att framställa, torde endast böra vara av provisorisk karaktär (tillfällig löneförbättring). Slutligt förslag angående manskapets avlöningsförmåner torde nämligen böra framläggas av den militära löneregringskommittén i samband med förslag till definitiv löneroglering för arméns personal.

2. Vidare bör i anslutning till översten Hammarskjölds utredning undersökas, i vad mån lega samt anställnings-, rekapitulations- och avskedspremier böra bibehållas eller ersättas med andra avlöningsformer.

C. Undersökning torde jämväl böra äga rum med hänsyn till lämpligheten av att för instruktionstjänst använda studenter och med dem i värnpliktshänseende likställda.

D. Slutligen torde även civilanställningsfrågan böra göras till föremål för ett principuttalande dels med avseende å de manskapskategorier, som böra beredas civilanställning, dels beträffande de olika slag av befattningar, i vilka dylik anställning skulle äga rum.

E. A. Nilson.

Allmänna synpunkter.

De nuvarande bristerna uti underbefälsinstitutionen vid armén här- röra i huvudsak från tvenne grundorsaker nämligen dyrtiden och den i vissa avseenden försämrade underbefälsutbildningen vid infanteriet. Ver- kningarna av den första av nämnda orsaker — dyrtiden — göra sig i lika hög grad gällande vid härens samtliga truppslag. Den tillfälliga löne- förbättring, de sakkunniga föreslå för att motverka densamma, omfattar därför också armén i dess helhet. De sakkunnigas förslag till ändrad organisation och utbildning i anledning av den andra grundorsaken — den försämrade underbefälsutbildningen vid infanteriet — berör däremot endast nämnda truppslag, vilket emellertid icke utesluter, att detsamma i tillämpliga delar kan iakttagas även vid övriga truppslag.

Tillgången på befäl och underbefäl vid infanteriet.

De åtgärder, vilka vidtogos i samband med antagandet av 1914 års härordning för att åstadkomma en förbättrad manskapsrekrytering, hava på grund av händelsernas utveckling icke lett till åsyftat resultat. Svårigheterna att upprätthålla underbefälskadern vid infanteriet hava i stället under de senare åren allt mer ökats. Samtidigt som antalet nyanställda volontärer minskats, hava fördringarna på desamma måst sänkas, varigenom en del till underbefäl mindre lämpliga eller rent av olämpliga individer vunnit inträde i armén. I anledning härav har det befunnits nödvändigt att tillgripa särskilda åtgärder. Sålunda hava medel anvisats till ytterligare rekryteringskostnader samt för anställningspremier till f. d. fast anställt manskap och för rekapitulationspremier till fast anställt manskap. Genom anställnings- och rekapitulationspremierna har det blivit möjligt att ånyo anställa ett rätt avsevärt antal f. d. fast anställda underbefäl på samma gång som i tjänst varande underbefäl visat ökad benägenhet att ingå förnyat tjänsteavtal. På möjligheten att nyanställa volontärer hava dessa premier däremot till synes icke utövat nämnvärd inverkan. Vissa regementen rekrytera nu nära nog uteslutande med f. d. underbefäl från andra truppförband. I den mån det äldre underbefälet i allt fall lämnat tjänsten, hava antalet vakanser också ökats, på samma gång som det återstående underbefälets duglighet minskats både på grund av den otillfredsställande nyanskaffningen och till följd av det ändrade utbildningssystemet. Vakanserna hava vid flera regementen nu nått ett antal, som verkar hämmande på de värnpliktigas utbildning. Antalet vakanser vid infanteriet, som den 1 november 1917 uppgick sammanlagt till 56.36 %, har samma datum innevarande år stigit till 59.27 %. Jfr tabellen, bil. nr 1.

Tabellerna, bil. nr 2, 3 och 4, vilka uppgjorts med stöd av infortrade uppgifter från truppförbanden, visa befälstillgången under regementsövningarna 1917 samt under soldatutbildningens första och andra perioder utbildningsåret 1917—1918 (respektive början av november 1917 och början av februari 1918).

I dessa tabeller har även upptagits tillgången på officerare och underofficerare, emedan densamma i så måtto inverkar på underbefälsfrågan, att förefintlig brist inom ovannämnda grader i det för utbildningsarbetet erforderliga antalet måste fyllas genom successiv uppflyttning från närmast lägre grad till en högre tjänstebefattning. En fortgående ökning i antalet vakanser inom officerskårerna skulle därför bidra till att än mer öka vådan av underbefälsbristen.

Om man utgår från i tabellen bil. nr 2 angivna medeltalsiffror, måste under *1917 års regementsövningar* omkring $\frac{3}{4}$ av halvtroppchefsbefattningarna fyllas med värnpliktiga, vilka såsom underbefälselever fullgjort en första tjänstgöring om 310 dagar. Enligt föreskrifterna i g. o. nr 1279/1915 äro de värnpliktiga underbefälseleverna avsedda att under regementsövning tjänstgöra såsom halvtroppchef eller såsom halvtroppchefs ställföreträdare. Med hänsyn till övningarnas bedrivande medförde det icke alltför stora olägenheter, att flertalet halvtroppchefer utgjordes av dylika värnpliktiga. Att befälsstillgången, oaktat det stora antalet vakanser i underbefälsgraderna, icke var sämre, berodde på att under dessa övningar såväl viss personal i reserven som två årsklasser värnpliktiga studenter stodo till förfogande. Förhållandena voro emellertid långt ifrån likartade vid alla regementen; på vissa regementen måste icke blott samtliga halvtroppchefs- utan även flertalet troppchefsplatser fyllas med värnpliktiga underbefälselever, vilket inverkade ofördelaktigt såväl på truppförbandens utbildning som fastmer på möjligheten att upprätthålla disciplin och god ordning i den inre tjänsten.

Under *soldatutbildningens första och andra perioder utbildningsåret 1917—1918* uppgick enligt tabellerna bil. 3 och 4 antalet underbefäl till 5 pr. kompani, räknat i medeltal för infanteriet i dess helhet. På vissa regementen med särskilt stora rekryteringssvårigheter förfogade kompanierna i medeltal endast över 3 underbefäl, ett antal som med hänsyn till värnpliktskontingenternas styrka är otillräcklig för att bibringa de värnpliktiga den uppfostran och den utbildning som avsågs redan i 1914 års härordning. Sedan dess hava emellertid nya fordringar ställts på det militära utbildningsarbetet. Dels kräver man för all personal, alltså även för samtliga värnpliktiga, mera övning i vissa tjänstegrenar, vilka stå i samband med ställningskriget, dels måste ett ökat antal värnpliktiga uttagas till specialutbildning i kulsprute-, signal- och belysningstjänst samt till pionärer och handgranatkastare. Varje specialutbildning kräver för att lämna tillfredsställande resultat ett större antal fullt kvalificerat befäl på ett visst antal värnpliktiga, än vad man möjligen kan nöja sig med i och för den allmänna militära utbildningen.

De nuvarande vicekorpralerna äro i allmänhet icke användbara såsom biträdande instruktörer i specialutbildning; skall denna rationellt bedrivas, blir befälstillgången för den vanliga soldatutbildningen otillräcklig. Om man å andra sidan tillgodoser den vanliga soldatutbildningen med tillräckligt befäl, kan med den nuvarande befälstillgången specialutbildningen icke lämna tillfredsställande resultat.

De sakkunnigas förslag.

A) Organisation och utbildning vid infanteriet.

För volontärernas utbildning enligt 1914 års härordning utfärdades bestämmelser i g. o. nr 1278/1915. Utbildningen av det fast anställda underbefälet anordnades i stort sett sålunda:

Under *första* utbildningsåret bibringas volontären soldat- och vicekorpralsutbildning. Under *andra* utbildningsåret erhåller han korpralsutbildning och tjänstgör som biträdande instruktör. Under *tredje* utbildningsåret erhåller han furirsutbildning och tjänstgör såsom instruktör.

1. Det nuvarande utbildningssystemets brister.

Beträffande soldat- och vice korpralsskolorna (1. utbildningsåret).

Enligt föreskrifterna uti g. o. nr 1278/1915 erhålla volontärerna under tiden för de vapenföra värnpliktigas första tjänstgöring soldatutbildning tillsammans med dessa och enligt för deras utbildning gällande föreskrifter. Denna anordning har visat sig mindre lämplig ur följande synpunkter:

Flertalet volontärer äro yngre och mindre utvecklade än de värnpliktiga och hava därför svårt att följa dessa under utbildningsarbetet; särskilt gäller detta de volontärer, vilka inträda i tjänstgöring först efter soldatskolans början.

Volontärernas utbildning i soldatskolan har delvis ett annat ändamål än de värnpliktigas (skillnaden i detta avseende är jämförlig med den som råder mellan officersaspiranter och vapenföra studenter); undervis-

ningen i allmänbildande ämnen kan sålunda för volontärerna icke utan svårighet bedrivas i erforderlig utsträckning.

Sedan regementschef genom g. o. nr 1280/1916 medgivits anordna volontärernas soldatutbildning endast vid visst kompani eller vid vissa kompanier, har det blivit möjligt att i någon mån undvika dessa olägenheter.

Beträffande korpralskolan (2. utbildningsåret).

Korpralselev tjänstgör under tiden för de vapenföra värnpliktigas första tjänstgöring huvudsakligen såsom biträdande instruktör vid kompani, varvid det åligger kompanichefen att sörja för, att korpralseleven efter hand i erforderlig grad förberedes för sin uppgift. Omkring en sjättedel av utbildningstiden användes till särskild undervisning uti de ämnen, som ingå i korpralsutbildningen. Ifrågavarande undervisning bedrivs, enligt regementschefens bestämmande, kompani-, bataljons- eller regementsvis.

Denna anordning, som huvudsakligen tillkommit för att tillgodose behovet av instruktörer under de värnpliktigas soldatutbildning, medför följande olägenheter:

Korpralseleverna äro ofta yngre än de värnpliktiga; deras befälsställning försvåras härigenom samt därigenom att de i många fall sakna önskvärd utbildning och rutin; deras tjänstgöring blir ofta mycket ansträngande, emedan de samtidigt äro befäl och biträdande instruktörer vid soldatskolan och elever i korpralskolan.

Den teoretiska undervisningen försvåras genom att korpralseleverna under 250 av korpralskolans 310 dagar huvudsakligen tjänstgöra på respektive kompanier såsom befäl och biträdande instruktörer vid de värnpliktigas soldatutbildning. Särskilt blir undervisningen i allmänbildande ämnen härav lidande.

Beträffande furirskolan (3. utbildningsåret).

Under tiden för de vapenföra värnpliktigas första tjänstgöring tjänstgör furirselev huvudsakligen såsom instruktör vid kompani. Omkring en sjättedel av utbildningstiden användes dock till särskild undervisning kompani-, bataljons- eller regementsvis uti de ämnen, som ingå i furirsutbildningen. Mot furirselevernas befälsförmåga finnes i allmänhet mindre att erinra, men furirsutbildningen försvåras genom att furirseleverna under 250 av skolans 310 dagar huvudsakligen tjänstgöra som befäl och instruktörer på kompanierna under de värnpliktigas soldatutbildning.

Denna olägenhet gör sig särskilt märkbar, emedan furirseleverna, såsom ovan framhållits, under soldat-, vicekorprals- och korpralsskolorna erhållit en jämförelsevis svag underbyggnad i humanitära och allmänbildande ämnen.

2. Åtgärder för att avhjälpa det nuvarande utbildningssystemets brister.

Volontärerna böra under *första* utbildningsåret, som i sin helhet anslås till soldat- och vicekorpralsutbildning, sammanföras uti särskilda avdelningar, volontärplutoner, samt utbildas enligt särskilda bestämmelser. Stor vikt bör ägnas åt undervisningen i allmänbildande ämnen. Såväl på grund härav som med hänsyn till att volontärerna ofta börja sin militära utbildning vid jämförelsevis unga år, blir det sannolikt nödvändigt att för dem anslå längre tid till enskild utbildning och plutonens utbildning än för de värnpliktiga. Nämda utbildningsgrenar torde sålunda icke böra avslutas i början av maj såsom för de värnpliktiga utan först under juni månad. Utbildningen bör dock ordnas, så att volontärerna redan under detta utbildningsår kunna deltaga uti särskild vinterutbildning i den utsträckning som befinnes erforderlig.

Även under *andra* utbildningsåret böra volontärerna, som nu genomgå korpralskola, i huvudsak frigöras från tjänsten vid kompanierna under de värnpliktigas soldatutbildning och organiseras i särskilda avdelningar, korpralsplutoner. För att bereda korpralseleverna tillfälle till praktisk utbildning vid trupp och samtidigt tillgodose behovet av instruktörer bör ett uppehåll göras i undervisningen vid skolan under senare delen av de värnpliktigas soldatutbildning, då korpralseleverna, vilka nu kunna anses hava erhållit erforderlig mognad, ingå å kompanierna för att tjänstgöra som befäl och biträdande instruktörer för de värnpliktiga. Härefter återgå korpralseleverna till sin skola, som sedan utan avbrott fortgår till slutet av oktober.

Olägenheten med detta utbildningssystem är, att de på så sätt organiserade volontäravdelningarna kräva särskilt befäl, samt att korpralseleverna icke komma att tjänstgöra såsom biträdande instruktörer på kompanierna under förra delen av de värnpliktigas soldatutbildning. För att fylla bristen på biträdande instruktörer under de värnpliktigas soldatutbildning föreslå de sakkunniga särskilda åtgärder. Vad åter befälsbehovet för volontäravdelningarna angår, hysa de sakkunniga den uppfattningen, att detta kan tillgodoses, så snart underbefälkadreerna bliva nöjaktigt fyllda, vilket ju är syftet med de sakkunnigas

förslag, jfr tabellen, bil. nr 5. Intill dess så blir fallet, d. v. s. under vissa övergångsår, äro emellertid tillfälliga åtgärder önskvärda. Till dessa åtgärder återkomma de sakkunniga i annat sammanhang.

Volontärernas soldat- och vicekorpralsutbildning liksom även deras korpralsutbildning kan anordnas antingen regementsvis eller arméfördelningsvis — beträffande kulsprutemanskapet för samtliga infanteriregementen. Med hänsyn till utbildningsarbetet vore det utan tvivel lämpligast att sammanföra såväl volontär- som korpralsplutonerna till större skolor, så att utbildningen för vardera gruppen kunde bedrivas i kompaniförband samt att förlägga dessa skolor till gemensamma etablissement. Företrädesvis gäller detta volontärplutonerna. Men då en sådan anordning ytterligare skulle öka behovet av befäl och underbefäl för volontärskolorna, torde den knappast kunna ifrågasättas under övergångsåren annat än såsom försök exempelvis för II. arméfördelningens skolor eller för kulsprutemanskapet. I bil. nr 7 angives emellertid ett förslag att under olika alternativ förlägga dessa skolor till sådana etablissement, som kunna beräknas tillgängliga för detta ändamål.

Därest volontär- och korpralsavdelningarna fortfarande förläggas till regementena, böra de inordnas såsom plutoner på var sitt kompani. Dessa kompanier böra i sammanhang härmed tilldelas ett mindre antal värnpliktiga än övriga kompanier, så att manskapsstyrkan blir ungefär lika vid alla tolv kompanierna. Genom att efter ett eller två år avlösa dessa kompanier med andra kan värnpliktskontigenten utjämnas mellan kompanierna under regementsövningarna och vid mobilisering. Denna fråga sammanhänger emellertid ganska nära med övrig specialutbildning vid infanteriet, beträffande vilken försöksutbildning ägt rum under utbildningsåret 1917—1918, jämlikt g. o. nr 1593/1917, och torde därför böra lösas i samband med frågan om nämnda utbildning.

Med hänsyn till befälsbehovet vid regementena under tiden för de värnpliktigas soldatutbildning är det icke möjligt att auslå även *tredje* utbildningsåret till utbildning i särskilda furirskolor. Detta torde icke heller vara erforderligt, om soldat-, vicekorprals- och korpralsutbildningen anordnats efter ovan angivna grunder. Volontärerna böra nämligen på sätt som här föreslagits redan före inträdet i furirskolan kunna inhämta så goda kunskaper i allmänbildande ämnen, att året i furirskolan helt och hållet, eller åtminstone så gott som helt, kan ägnas åt militär utbildning. Då sålunda i furirskolan ej längre någon avsevärd tid behöver ägnas åt allmänbildande ämnen, torde den i furirskolans program ingående teoretiska undervisningen i militära ämnen kunna meddelas utan att furirselevernans praktiska tjänstgöring såsom instruktörer under de

värnpliktigas soldatutbildning behöver eftersättas. Om volontärernas utbildning, såsom ovan föreslagits, under de två första utbildningsåren anordnas i särskilda skolor, torde det icke få anses uteslutet, att furirs-examen kan avläggas redan vid slutet av andra utbildningsåret. En dylik anordning bör dock icke vidtagas, förr än erfarenhet vunnits om det nya utbildningssystemets verkningar. Något förslag i denna riktning upptages därför icke.

För att volontärerna skola kunna anses erhålla en med hänsyn till nutida ökade fordringar lika god allmänbildning som på sin tid underofficersvolontärerna, erfordras dock att de efter avslutad furirsutbildning beredas tillfälle att delta i *aftonkurser* samt att genomgå *underofficersskolan*.

3. Det nya utbildningssystemets verkningar i organisatoriskt hänseende.

Vid samtliga infanteriregementen utom Svea och Göta livgarden upptaga 1914 års härordnings stater följande antal underbefäl:

furirer av första klass	14
» » andra »	29
korpraler	44
vicekorpraler	44
	<hr/>
	tillsammans 131

Med nuvarande utbildningssystem äro så gott som alla vicekorpraler elever uti korpralsskolan och tjänstgöra samtidigt som biträdande instruktörer vid kompanierna under de värnpliktigas soldatutbildning. Enligt ovan angivet förslag skola korpralseleverna fullgöra dylik instruktörstjänstgöring endast under senare delen av soldatutbildningen. Emellertid skulle antalet underbefäl vid regementena under förra delen av de värnpliktigas soldatutbildning bliva otillräckligt, därest inga vicekorpraler kunna påräknas såsom biträdande instruktörer. Den bättre militära utbildning, som furirseleverna enligt förslaget — åtminstone i vissa avseenden — komma att erhålla, torde endast i ringa mån kunna uppväga bristen på vicekorpraler. För att kunna genomföra det föreslagna utbildningssystemet blir det därför nödvändigt antingen att öka antalet korpraler och furirer eller också att ur de värnpliktigas led, företrädesvis bland värnpliktiga underbefälselever, skaffa ersättning för vicekorpra-

lerna. Då en åtgärd i förra riktningen enligt de sakkunnigas uppdrag är utesluten, måste följaktligen den senare utvägen anlitas.

Enligt såväl 1901 års som äldre värnpliktslagar togos värnpliktiga under vanlig fredstjänstgöring d. v. s. under tjänstgöring enligt § 27 värnpliktslagen icke i anspråk såsom befäl eller instruktörer på annat sätt eller i större omfattning, än som ansågs erforderligt för deras egen utbildning. Även i tillämpningen av 1914 års värnpliktslag har denna grundsats fasthållits. Värnpliktiga underbefälselevers tjänstgöring enligt g. o. nr 1279/1915 såsom halvtroppchefer eller halvtroppchefs ställföreträdare under regementsövning likasom även vapenföra studenters tjänstgöring enligt g. o. nr 675 1915 och nr 675/1916 såsom halvtroppchefer under soldatutbildningen samt såsom plutonchefer eller troppchefer (halvtroppchefer) under regementsövning avse nämligen vederbörande värnpliktigas egen utbildning. De sakkunniga hålla före, att tvångsåtgärder till instruktörsbristens täckande fortfarande böra undvikas. I de fall då värnpliktiga, enligt vad ovan framhållits, behöva tagas i anspråk såsom instruktörer, bör detta därför om möjligt ordnas på frivillighetens väg och enligt följande grunder.

Värnpliktiga underbefälselever ävensom andra lämpliga värnpliktiga, böra efter avslutad första tjänstgöring erbjudas fast anställning såsom befäl och biträdande instruktörer under nästföljande soldatskola. Dylik anställning bör medgivas på ett halvt år, eller för tiden 1 november—30 april. De sålunda anställda böra erhålla vicekorprals grad och samma avlöning som vicekorpral, dock med den skillnad, att de i stället för lega uppbära anställningspremie i huvudsaklig överensstämmelse med de av 1914 års senare riksdag antagna grunderna. De böra vidare befrias från tredje repetitionsövningen. Inom vårt land finnas många, särskilt bland jordbrukarna, för vilka goda arbetstillfällen huvudsakligen erbjudas under sommarhalvåret. För dessa borde en anställning såsom värnpliktig vicekorpral under vinterhalvåret närmast efter avslutad första tjänstgöring och första repetitionsövning vara ekonomiskt fördelaktig. Befrielse från tredje repetitionsövningen måste även betraktas såsom en stor fördel, emedan den värnpliktige härigenom erhåller möjlighet att tidigare, oberoende av återstående tjänstgöringsplikt, helt kunna ägna sig åt en borgerlig verksamhet. Denna uppfattning har tidigare inom riksdagen framhållits, och det är med hänsyn till densamma som andra och tredje repetitionsövningen förlagts redan till tredje och fjärde värnpliktsåren, ehuru militära skäl tala för en senare tidpunkt för desammas fullgörande. Ett antal värnpliktiga komma på så sätt att icke fullgöra mer än två repetitionsövningar. Denna omständighet kan dock icke minska deras

militära duglighet vid mobilisering, då deras tjänstgöring i allt fall kommer att uppgå till sammanlagt 570 respektive 510 dagar; vapenföra studenter, vilka hava 500 dagars sammanlagd tjänstgöring, fullgöra endast två repetitionsövningar.

Det nuvarande antalet vicekorpralsbeställningar är vid flertalet infanteriregementen 44. För värnpliktiga vicekorpraler bör emellertid avses högst 22 dylika beställningar, emedan i annat fall sammanlagda antalet vicekorpralsbeställningar och meniga volontärbeställningar, vilka kunna besättas med vanliga volontärer, blir för litet för rekryteringen av furirs- och korpralsgraderna. För att det oaktat erhålla tillräckligt många värnpliktiga vicekorpraler bör det i staten stadgas, att högst 22 vicekorpralsbeställningar må under sex månader besättas med dubbla antalet värnpliktiga vicekorpraler, under förutsättning att motsvarande antal beställningar stå vakanta under årets återstående sex månader.

I sammanhang med denna åtgärd synes det nödvändigt att något öka *antalet vicekorpralsbeställningar* dock utan att öka sammanlagda antalet volontärbeställningar. Såsom förut framhållits, utgöra de meniga och vicekorpralerna tillsammans rekryteringskällan för korprals- och furirsgraderna; 1914 års härordnings stater upptaga för flertalet infanteriregementen 60 meniga och 44 vicekorpraler eller sammanlagt 104 nummer. Av dessa utgöra vicekorpralerna sålunda omkring 42 %. Om 22 vicekorpralsnummer besättas med värnpliktiga underbefäl med sex månaders anställningstid, återstå endast 82 nummer för korprals- och furirsgradernas rekrytering. För att icke rubba grunderna för underbefälets anställning och befordran synes det lämpligt att fördela dessa 82 nummer mellan meniga och vicekorpraler i ungefär samma proportion som nuvarande 104 nummer. Av de 82 numren böra därför 50 besättas med meniga och 32 med vicekorpraler. Inräknas de 22 vicekorpralsbeställningar, vilka avses för värnpliktiga vicekorpraler, komma sålunda staterna att upptaga 50 meniga och 54 vicekorpraler i stället för 60 meniga och 44 vicekorpraler. Enligt de sakkunnigas förslag till avlöning skulle detta för varje infanteriregemente (utom Svea och Göta livgarden) komma att medföra en kostnadsökning av 1,200 kronor om året. Vad Svea och Göta livgarden beträffar, vilkas stater nu upptaga 56 vicekorpraler och 360 meniga volontärer, är någon ändring ur ovan angivna synpunkt knappast erforderlig.

Om ifrågavarande förslag genomföres, komma under *de tre första perioderna av de värnpliktigas soldatutbildning*, d. v. s. under tiden november—april, 44 värnpliktiga vicekorpraler att tjänstgöra vid de värnpliktigas soldatutbildning. De 32 volontärvicekorpralerna äro samtidigt elever i

korpralskolan. Mot de värnpliktiga vicekorpralernas instruktörstjänstgöring under denna tid synas icke samma erinringar kunna göras, som beträffande volontärvicekorpralerna. De värnpliktiga vicekorpralerna äro nämligen icke, såsom volontärvicekorpralerna, yngre utan i regel ett år äldre än de värnpliktiga, vilka genomgå soldatskolan. Tjänstgöringen behöver icke heller bliva lika ansträngande för dem som för volontärvicekorpralerna, emedan de icke behöva bibringas teoretisk undervisning annat än i militära ämnen i den mån så är behöfligt för deras tjänst såsom biträdande instruktörer.

De värnpliktiga vicekorpralerna komma sålunda att fylla behovet av vicekorpraler under soldatskolan till slutet av april, d. v. s. intill början av skolans *fjärde period*. Under denna period bör behovet av biträdande instruktörer i stället fyllas med volontärvicekorpralerna, vilka för denna tid avbryta sin korpralskola, samt med de vapenföra studenterna, vilka enligt redan nu gällande utbildningssystem tjänstgöra såsom halvtroppchefer vid respektive regementen under större delen av soldatskolans fjärde period. Att under pågående soldatutbildning avlösa en del av befälet medför naturligen vissa olägenheter. I detta fall torde dessa olägenheter dock icke vara av större och i alla händelser icke av någon avgörande betydelse. Först och främst gäller avlösningen endast underbefäl tillhörande lägsta befälsgraden, vilkens uppgift enligt gällande bestämmelser är att under soldatutbildningen tjänstgöra som biträdande instruktörer. Vidare måste beaktas, att avlösningen sker ungefär samtidigt med övergången mellan soldatskolans tredje och fjärde perioder, vid vilken tidpunkt den enskilda utbildningen och plutonens utbildning i stort sett äro avslutade för att i stället efterföljas av utbildning i kompani och högre förband, för vilket ändamål tillfälliga övningsförband måste skapas med en del rubbningar i befälets placering. För att förmedla övergången och göra det lättare för volontärvicekorpralerna att inträda i tjänst som befäl på kompanierna, synes det dock lämpligt att avbrottet i utbildningen vid korpralskolan äger rum redan i mitten av april eller omkring 2 veckor tidigare än de värnpliktiga vicekorpralerna avsluta sin tjänstgöring. Under dessa veckor tjänstgöra såväl de värnpliktiga vicekorpralerna som volontärvicekorpralerna på kompanierna. Härigenom lämnas även möjlighet att bevilja vissa av de värnpliktiga vicekorpralerna ledighet under sista delen av april månad, därest så skulle visa sig erforderligt för att bereda dem fördelaktig anställning vid avgången ur tjänst. Vid denna tidpunkt, då korpralskolan pågått omkring sex månader, kunna volontärvicekorpralerna beräknas hava erhållit så stor mognad och så pass god rutin, att

de utan olägenhet kunna tagas i anspråk för befälstjänst, synnerligast som de under den tid de tjänstgöra på kompanierna avbryta korpralskolekursen. Någon del av utbildningstiden behöver därför icke härunder användas till särskild undervisning uti de ämnen, som ingå i korpralsutbildningen.

Genom dessa åtgärder skulle alltså behovet av vicekorpraler under *de värnpliktigas soldatutbildning* kunna fyllas på ett tillfredsställande sätt, jfr tabellen, bil. nr 8. Det här föreslagna utbildningssystemet av det fast anställda manskapet kommer dock, såsom ovan antytts, även att på annat sätt inverka på tillgången av befäl och underbefäl vid de värnpliktigas soldatutbildning. Till de föreslagna soldat-, vicekorprals- och korpralskolorna för volontärer måste nämligen särskilt befäl tagas i anspråk. Enligt verkställd beräkning, tabellen, bil. nr 5, blir det emellertid möjligt att utan någon ökning av 1914 års härordnings stater tillgodose behovet av befäl såväl för de värnpliktigas utbildning som för volontärernas skolor, därest befäls- och underbefälsbeställningarna i huvudsak kunna fyllas. Intill dess så blir förhållandet, är det dock nödvändigt att vidtaga särskilda åtgärder för att tillgodose behovet av befäl, vilka åtgärder angivas nedan under »Övergångsbestämmelser».

Även på befälsbehovet under *regementsövningarna* komma de föreslagna förändringarna i utbildningssystemet att inverka. Här ifrågasättes nämligen att intill 44 värnpliktiga underbefälselever skola befrias från en repetitionsövning, likaså ifrågasättes, att korpralskolan skall vara sammandragen även under tiden för regementsövningarna, vilket innebär, att vicekorpralerna jämte erforderligt befäl undantagas från tjänsten på kompanierna. Å andra sidan hava de värnpliktiga, vilka under 6 månader varit fast anställda vicekorpraler härunder förvärvat ökad befälsduglighet. Anställda beräkningar, tabellen, bil. nr 6, giva vid handen, att grundad förhoppning finnes, att tillgången på befäl och underbefäl under repetitionsövningarna det oaktat blir tillräcklig, under förutsättning att antalet vakanser ej är för stort. I motsatt fall får uttagningen av underbefäl och fackmän ökas i erforderlig grad, vilket även kan befinnas nödvändigt med hänsyn till de ökade kraven på specialutbildning.

**B. Avlöningsförmåner för härens fast anställda manskap
— utom musikmanskabet.**

1. Lön och dagavlöning.

Lönen utgår för närvarande:

för furir av 1 klass	med 50 kr. i månaden
» » » 2 »	» 30 » » »
» korpral	» 25 » » »
» vicekorpral	» 20 » » »
» menig volontär	» 15 » » »

Innevarande års riksdag har på framställning av enskild motionär för åren 1918 och 1919 beviljat furirer av första klass ett extra lönetillägg av 10 kronor i månaden.

Dagavlöningen utgår för närvarande:

för furir av 1 klass	med 50 öre per dag
» » » 2 »	» 50 » » »
» korpral	» 40 » » »
» vicekorpral	» 30 » » »
» menig beställningsman	» 30 » » »
» övriga meniga volontärer	» 20 » » »

En höjning av det fastställda manskapets löneförmåner är oundgängligen nödvändig på grund av den synnerligen starka ökningen av lönerna å den civila arbetsmarknaden sedan år 1901, då det fast anställda manskapets löneförmåner senast fastställdes. I annat fall blir det säkerligen omöjligt att uppehålla manskapsrekryteringen. Anslagen till krigstidstillägg och krigstidshjälp avse nämligen endast att uppväga den av krigsåren orsakade dyrtiden.

Vid bestämmandet av avlöningsförhöjningens storlek samt av den-
sammans fördelning mellan lön och dagavlöning göra sig huvudsakligen följande synpunkter gällande.

En tillfällig löneförbättring för härens fast anställda manskap måste ses i samband med den av årets lagtima riksdag beslutade tillfälliga löneförbättringen för arméns övriga personal. Med hänsyn till manska-

pets naturaförmåner torde härvid ökningen i procent av dess kontanta förmåner knappast böra sättas högre, än vad som bestämts beträffande de lägre underofficersgradernas löneförmåner. Men å andra sidan bör ökningen göras så stor, att den åtminstone i huvudsak ersätter nu utgående anställningspremier till f. d. fast anställt manskap och rekapitulationspremier till fast anställt manskap. Dessa premier böra nämligen av skäl, som nedan angivas, om möjligt upphöra och ersättas med ökade ordinarie löneförmåner.

Manskapsavlöningen vid armén bör icke bestämmas lägre än avlöningen vid flottan och kustartilleriet.

Vad fördelningen av lönetillskottet mellan lön och dagavlöning angår, torde någon nedsättning av det extra lönetillägg, som redan beviljats furirer av första klass, icke kunna ifrågasättas. I följd härav synes det billigt, att lönen i förhållande därtill ökas även för övriga underbefälsgrader samt för meniga beställningsmän.

En ökning av volontärernas dagavlöning måste betraktas såsom en nödvändig följd av att de värnpliktigas penningbidrag under första tjänstgöringen år 1914 höjdes från 20 öre till 50 öre om dagen. De meniga volontärerna och än mer vicekorpralerna och korpralerna anse det nämligen orättvist, att de uppbära en dagavlöning, som är lägre än de värnpliktigas penningbidrag, och de synas härvid icke vilja eller icke kunna taga i betraktande sina övriga avlöningsförmåner.

I anledning härav föreslå de sakkunniga:

dels att *lönen* höjes

för furirer av 1 klass	med 10	kr. d. v. s. från 50 kr. till 60	kr. i månaden
» » » 2 »	» 7.50	» » » 30	» » 37.50 » » »
» korpral	» 5	» » » 25	» » 30 » » »
» vicekorpral	» 5	» » » 20	» » 25 » » »
» menig beställningsman	» 5	» » » 15	» » 20 » » »

dels att *dagavlöningen* i enlighet med kungl. arméförvaltningens förslag i samband med framställningen rörande lantförsvarets medelsbehov för år 1919 höjes

för furir av 1 klass	från 50 öre till 1	kr. om dagen
» » » 2 »	» 50	» » 1 » » »
» korpral	» 40	» » 75 öre » »
» vicekorpral	» 30	» » 50 » » »
» menig beställningsman	» 30	» » 50 » » »
» övriga meniga volontärer	» 20	» » 50 » » »

Såsom framgår av bil. nr 9 uppgår sammanlagda ökningen av lön och dagavlönning per månad

för furir av 1 klass	till 25 kr. eller 38.4 %
» » » 2 »	» 22.50 » » 50 »
» korpral	» 15.50 » » 41.9 »
» vicekorpral	» 11 » » 38.0 »
» menig beställningsman	» 11 » » 45.8 »
» övrig menig	» 9 » » 42.9 »

Av ovanstående framgår, att den sammanlagda ökningen av lön och dagavlönning växlar mellan lägst 38 % för vicekorpraler och högst 50 % för furirer av andra klass. Oaktat den största ökningen föreslagits för furir av andra klass, blir dock skillnaden mellan dennes och en furirs av första klass lön och dagavlönning per månad 22 kronor 50 öre, under det samma skillnad mellan en furir av andra klass och en korpral endast blir 15 kronor.

Av bil. nr 10 framgår, att de föreslagna ökningarna å lön och dagavlönning för hela armén enligt 1914 års härordnings stater uppgår till 2,087,906.50 kr. — kostnaden för uppflyttningen av 10 meniga volontärbeställningar till lika många vicekorpralsbeställningar vid vissa infanteriregementen häri inräknad — vilket motsvarar en ökning av 43.8 % å nämnda stater. Frånräknas redan beviljat extra lönetillägg till furirer av första klass samt nu utgående anställnings- och rekapitulationspremier, vilka enligt de sakkunnigas åsikt böra avskaffas, torde den verkliga ökningen icke avsevärt överstiga 25 %.

2. Rekryteringsmedel.

Ordinarie rekryteringskostnader utgå enligt kungl. brev den 14 mars 1902 efter $\frac{50}{3}$ kronor per år för varje i staterna uppfört manskapsvolontärnummer.

Till fyllande av 1918 års stater hava därjämte utgått *ytterligare rekryteringskostnader*:

dels enligt kungl. brev den 31 augusti 1917: 10 kronor för varje nummer, som skall besättas med nyanskaffad volontär eller rekapitulant, och 20 kronor för varje rekryt eller rekapitulant, med vilken avtal träffats — det s. k. extra rekryteringsbidraget — ävensom såsom tillfälligt extra rekryteringsbidrag särskilda belopp växlande mellan 275 och 2,500 kronor till truppförband med ogynnsamma rekryteringsförhållanden;

dels enligt kungl. brev den 18 december 1917: 50 kronor för varje volontär, som efter sagda dag tagit fast anställning vid truppförband med särskilt stor vakansprocent.

I kungl. brev den 6 september 1918 hava bestämmelser meddelats angående användningen av det utav riksdagen för år 1918 anvisade beloppet till ytterligare rekryteringskostnader i huvudsaklig överensstämmelse med brevet den 31 augusti 1917.

De ordinarie rekryteringskostnaderna användas till omkostnader och lega. Av extra rekryteringsbidraget och tillfälliga extra rekryteringsbidraget skall, sedan erforderliga omkostnader blivit bestridda, återstoden, i den mån så lämpligen ske kan, fördelas, så att vid samma truppförband rekryter och rekapitulanter, som anställas för lika lång tid, av de för rekryteringen anvisade ordinarie anslagsmedel och av de extra rekryteringsbidragen sammanlagt erhålla sins emellan lika belopp, vilkas storlek bestämmas i förhållande till anställningstidens längd och i intet fall få överstiga 90 respektive 135 kronor.

Det måste anses mindre lämpligt, att såväl ordinarie som ytterligare rekryteringskostnader fördelas efter mer eller mindre olikartade grunder mellan lega och övriga rekryteringskostnader. Praktiskt taget leder detta till, att större delen av dessa medel uppdelas mellan värvaren och volontären samt att volontärerna uppbära olika förmåner icke endast vid olika truppförband utan ofta även inom ett och samma truppförband. Legan och övriga rekryteringskostnader böra i stället utgå skilda från varandra, så att det belopp volontären erhåller i samband med anställningen blir oberoende av det arvode, som tillerkännes värvaren. Detta har också varit anbefallt genom kungl. brev den 12 juni 1874. Numera strävar man på den civila arbetsmarknaden att införa kostnadsfri arbetsförmedling. Nödgas regementena av olika anledningar att anlita avlönade rekryteringsagenter, bör detta dock icke ske på den anställdes bekostnad.

Storleken av de extra rekryteringskostnader, som tilldelas de särskilda truppförbanden, har under senare år gjorts beroende av vakansernas antal, så att icke endast de nyantagna volontärerna utan även rekapitulanterna erhållit högre lega, ju flera vakanserna varit. Det kan dock icke anses lämpligt, att manskapet skall få lägre lega därför att manskapsrekryteringen lyckats väl vid regementet. En av de viktigaste förutsättningarna för en förbättrad manskapsrekrytering är också, att denna grund för de extra rekryteringskostnadernas beräkning avskaffas, synnerligst som den tillämpats även beträffande anställnings- och avskedspremier.

De ordinarie rekryteringskostnaderna uppgå (musimansskap frånräknat) enligt 1918 års stater till kronor 216,583:33 och efter genomförd härordning till kronor 219,783:33. Till ytterligare rekryteringskostnader hava de senare åren, oberäknat kostnaderna enligt kungl. brevet den 18. december 1917, utgått kronor 200,000, d. v. s. i det närmaste samma belopp, som de ordinarie rekryteringskostnaderna.

Med undantag för de värnpliktiga, vilka erhålla anställningspremie, bör legan under alla förhållanden utgå med 50 kronor för 3 år, d. v. s. med samma belopp som de nuvarande ordinarie rekryteringskostnaderna. Till övriga rekryteringskostnader böra de medel utgå, som nu anslås till extra rekryteringskostnader. Då dessa, som ovan framhållits, i det närmaste uppgå till samma belopp som de ordinarie, synes det lämpligt att såsom övriga rekryteringskostnader för framtiden jämväl anslå 50/3 kronor per år för varje volontärnummer. Behovet av medel till övriga rekryteringskostnader kan dock ställa sig olika vid enskilda regementen. För att reglera detta behov bör medgivas, att besparingar å anslaget till lega må användas till övriga rekryteringskostnader. På detta sätt ökas eller minskas dessa medel i samma förhållande som vakanserna. Den anställda bör däremot icke erhålla någon ökning av legan.

3. Anställningspremier till värnpliktiga.

Enligt 1914 års senare riksdags beslut skall ett särskilt anslag utgå till anställnings- och avskedspremier. Innevarande år utgår detta anslag med 360,000 kronor, varav 96,600 kronor beräknas för anställningspremier åt värnpliktiga samt 263,400 kronor till avskedspremier. I 1914 års proposition angående ny härordning beräknades anställningspremier för redan under utbildning varande värnpliktiga, till 100 kronor för anställning på ett år och 300 kronor för dylik på två år. Enligt kungl. brev den 14 juni 1917 tilldelas anställningspremie den, som, under det han tjänstgör såsom värnpliktig, tager annan fast anställning vid armén än som musikvolontär och utgår oberoende av den lega, som kan tillkomma den värnpliktige, enligt följande grunder:

vid 10 infanteriregementen med 120 kronor för ett års och 400 kronor för två års anställning;

vid övriga infanteriregementen (utom Svea och Göta livgarden) d. v. s. vid 16 infanteriregementen, med 100 kronor för ett års och 300 kronor för två års anställning; samt

vid Norrlands artilleriregemente, Boden—Karlsborgs artillerirege-

mente i Boden, fälttelegrafkårens detachement i Boden och Bodens ingenjörkår med 300 kronor för minst två års anställning.

Anställningspremie utbetalas enligt samma grunder jämväl till värnpliktig, som anställningsåret 1915—1916 genomgått fullständig soldatutbildning och under år 1917 vinner annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, där soldatutbildningen ägt rum.

För framtiden bör anställningspremie vid samtliga infanteriregementen tilldelas den som, under det han tjänstgör såsom värnpliktig eller efter det han genomgått fullständig soldatutbildning, tager annan fast anställning än som musikvolontär. Premien, vilken utbetalas i stället för lega, bör utgå med följande belopp:

till underbefäl och fackmän: 150 kronor för ett års anställning och 400 kronor för två års anställning; samt

till övriga värnpliktiga: 100 kronor för ett års anställning och 300 kronor för två års anställning.

I enlighet härmed erhåller värnpliktig underbefälselev 75 kronor och övrig värnpliktig 50 kronor i anställningspremie för sex månaders anställning.

Därjämte torde det vara lämpligt att bibehålla nu gällande bestämmelser angående anställningspremier vid Norrlands artilleriregemente, Boden-Karlsborgs artilleriregemente i Boden, Fälttelegrafkårens detachement i Boden och Bodens ingenjörkår.

4. Anställningspremier till f. d. fast anställt manskap och rekapitulationspremier till fast anställt manskap.

Enligt kungl. brev den 14 juni 1917 utgå anställningspremier till f. d. fast anställt manskap och rekapitulationspremier till fast anställt manskap enligt följande grunder och oberoende av den lega, som kan tillkomma vederbörande.

Anställningspremie utgår tillsvidare till f. d. fast anställt manskap, som under åren 1917 och 1918 tager annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, vid vilket vederbörande förut genomgått fullständig soldatutbildning.

Om ny fast anställning tages inom tre månader efter avgång från fast anställning, utgår anställningspremien vid samtliga truppförband

till den, som genomgått furirsutbildning, med 250 kronor för två års och 100 kronor för ett års anställning; samt

till övrigt f. d. fast anställt manskap med 200 kronor för två års och 75 kronor för ett års anställning.

Om längre tid än tre månader förflutit efter avgången från fast anställning, utgår däremot anställningspremien

a) vid 19 truppförband:

till den, som genomgått furirsutbildning, med 450 kronor för två års och 175 kronor för ett års anställning, och till övrigt f. d. fast anställt manskap med 350 kronor för två års och 135 kronor för ett års anställning;

b) vid 25 truppförband:

till den, som genomgått furirsutbildning, med 325 kronor för två års och 125 kronor för ett års anställning; samt till övrigt f. d. fast anställt manskap med 250 kronor för två års och 100 kronor för ett års anställning;

c) vid övriga truppförband:

till den, som genomgått furirsutbildning, med 250 kronor för två års och 100 kronor för ett års anställning; samt till övrigt f. d. fast anställt manskap med 200 kronor för två års och 75 kronor för ett års anställning.

Anställningspremien utbetas vid början av den förnyade fasta anställningen.

Rekapitulationspremie utgår tillsvidare under åren 1917 och 1918 till fast anställt manskap, dock icke musikmanskap,

a) vid 19 truppförband:

till furir eller korpral, som genomgått furirsutbildning, med 550 kronor för två års och 220 kronor för ett års anställning; till övrigt fast anställt manskap med 450 kronor för två års och 175 kronor för ett års anställning;

b) vid 25 truppförband:

till furir eller korpral, som genomgått furirsutbildning med 400 kronor för två års och 160 kronor för ett års anställning; till övrigt fast anställt manskap med 325 kronor för två års och 125 kronor för ett års anställning;

c) vid övriga truppförband:

till furir eller korpral, som genomgått furirsutbildning, med 300 kronor för två års och 125 kronor för ett års anställning; till övrigt fast anställt manskap med 250 kronor för två års och 100 kronor för ett års anställning.

Rekapitulationspremien utbetalas vid början av den förnyade fasta anställningen.

Bestämmelserna sakna enkelhet och överskådlighet. I övrigt giva dessa premier anledning till följande erinringar. Anställnings- och rekapi-

tulationspremierna kunna i sin nuvarande form betraktas såsom tillägg till legan. Härigenom har legan kommit i ett helt annat förhållande till manskapets övriga löneförmåner än som ursprungligen varit avsett. En korpral med furirsutbildning, som rekapitulerar på två år, kan vid vissa truppförband i lega och rekapitulationspremie erhålla sammanlagt mer än 650 kronor eller lika mycket som sammanlagda beloppet av lön och dagavlönning under ett och ett halvt år, om krigstidstillägget icke inräknas. Det torde i anledning härav vara erforderligt att något närmare undersöka legans natur och ändamål.

Enligt legostadgan utgår städja vid avtalets ingående. Städjan, vilken i regel uppgår till tio kronor, är ett slags handpenning för att bekräfta ett muntligt avtal. Detta ändamål kan legan knappast anses fylla, då skriftligt kontrakt upprättas med volontärerna. I alla händelser erfordras härför icke en lega på hundratals kronor. Icke heller kan så stor lega betraktas såsom behövligen ekiperingshjälp, då det numera blivit regel, att volontären från kronans förråd uttager icke endast beklädnad utan även småpersedlar. Allra minst kan denna anledning åberopas vid rekapitulation. Ändamålet med den höga legan måste därför huvudsakligen vara att genom utbetalande på en gång av en så stor kontant summa som möjligt förmå ynglingen att underteckna ett kontrakt, som i och för sig icke synes honom lockande. En dylik anställningsform kan emellertid icke anses tilltalande eller ägnad att främja en verkligt god rekrytering. Ifrågavarande premier böra också avskaffas och de ordinarie avlöningsförmånerna, lön och dagavlönning i stället ökas.

För manskapet kunna vid vissa tillfällen förekomma jämförelsevis stora utbetalningar såsom till skatt, till försäkringspremier, till klädepersedlar eller till bosättning, vilka de finna svårt att bestrida med sina månadslöner. Vid varje regemente bör därför inrättas ett eller flera s. k. intressekontor med erforderligt rörelsekapital. På grund av volontärernas ringa antal torde intressekontoret (intressekontoren) kunna skötas av kassaförvaltningen eller av kompaniadjutanterna.

5. Avskedspremier.

Dessa premier utgå enligt kungl. brev den 14 juni 1917. De stå i nära anslutning till frågan om civilianställning och böra bedömas i samband med denna fråga. Avskedspremierna kunna i varje fall ej på en gång avskaffas utan först efter hand avvecklas.

C. Särskilda synpunkter.

1. Uppflyttning vid infanteriet av en del furirsbeställningar till underofficersbeställningar.

Ibland de frågor, som förelagts de sakkunniga, är även inspektörens för infanteriet förslag att öka antalet underofficersbeställningar vid infanteriet. Inspektören framhåller, att antalet underofficersbeställningar vid infanteriregementena sedan år 1892 minskats med 4, under det att behovet av underofficerare ökats genom tillkomsten av ett kulsprutekompani samt för tjänstgöring hos regementsintendenten, såsom vapenunderofficer och såsom köksföreståndare. Han hemställer därför, att antalet underofficerare vid varje infanteriregemente måtte ökas med 2 fanjunkare, 2 sergeanter av första klass och 2 sergeanter av andra klass. Härigenom skulle det ökade behovet av underofficerare kunna tillgodoses och fördelaktigare befordringsmöjligheter för underbefälet skapas. I den P. M., som ligger till grund för de sakkunnigas arbete, har uppdraget begränsats så till vida, att det förutsättes, att därest antalet underofficersbeställningar skall ökas, detta bör ske genom en uppflyttning av ett antal *furirs*beställningar till lika många underofficersbeställningar. De sakkunniga hava emellertid funnit, att manskapsrekryteringen vid armén knappast skulle förbättras genom en dylik uppflyttning från *furirs*graden. Härigenom skulle visserligen *furirernas* utsikter att vinna underofficersbefordran i någon mån förbättras, men *korpralernas* utsikter till *furirs*befordran i vida högre grad försämrans. Medeltjänstetiden som underofficer uppgår nämligen till minst 20 år, under det medeltjänstetiden som *furir* för framtiden knappast kan beräknas till längre tid än 5 år. Om t. ex. antalet underofficerare ökades med 5 genom uppflyttning från *furirs*graden, skulle antalet befordringar till underofficer komma att ökas med i medeltal en vart fjärde år, under det antalet befordringar från *korpral* till *furir* skulle minskas med i medeltal en om året. Möjligheten att snart vinna *furirs*befordran torde i vida högre grad inverka på en *korprals* benägenhet att kvarstå i tjänst än förhoppningen att efter 5 eller 6 år vinna underofficersbefordran något tidigare än eljest. Än mer torde detta bliva fallet, om de sakkunnigas förslag om ökade ordinarie löneförmåner för *furirer* godtages.

Annorlunda skulle spörsmålet ställa sig, om det gällde att uppflytta ett visst antal *korprals*beställningar till motsvarande antal underofficers-

beställningar. Genom att öka antalet underofficersbeställningar till samma antal som före år 1892 d. v. s. med 4 och att samtidigt minska antalet korpraler med 4, skulle man nämligen vinna avsevärt bättre befördringsmöjligheter för underbefälet och följaktligen en minskning i rekryterings-svårigheterna. Då en dylik åtgärd emellertid icke faller inom ramen för uppdraget, anse de sakkunniga sig ej böra ingå på denna fråga annat än genom att anföra den förändring i staten, som härigenom skulle uppstå.

Staten skulle under denna förutsättning komma att upptaga följande antal manskapsbeställningar (utom beställningsmän och musikmanskap) i jämförelse med 1914 års härordnings stater.

	Enligt 1914 års härord- nings stater.	Enligt de sak- kunnigas förslag.	Enligt de sakkun- nigas förslag efter upp- flyttning av 4 korprals- beställningar.
Fanjunkare	13	13	14
Sergeanter av 1 klass	13	13	15
" " 2 "	12	12	13
Furirer av 1 klass	14	14	14
" " 2 "	29	29	29
Korpraler	44	44	40
Vieekorpraler	44	54	54
Meniga	60	50	50
Tillsammans	229	229	229

2. Indragning under vissa villkor av ett antal volontärnummer.

Det antal volontärnummer, som upptogs i 1914 års härordning, var beräknat med hänsyn till längden av den föreslagna värnpliktstjänstgöringen.

Chefen för IV. arméfördelningen har i underdånig skrivelse den 10 juni 1918 hemställt bland annat, att truppförbandens stater måtte ökas med det antal furirer av första klass (förrådsfurirer), som motsvarar kompanienheterna. En åtgärd i denna riktning kan enligt de sakkunnigas uppdrag icke upptagas i detta förslag; den torde icke heller vara nödvändig, därest det lyckas att fylla vakanserna i underbefälsgraderna,

jfr tabellerna bil. nr 5 och 6. Å andra sidan synes en indragning av ett antal volontärnummer icke tillrådligt på annat sätt, än som skulle ske genom ovan framställda förslag att vid varje infanteriregemente besätta 22 volontärbeställningar med värnpliktiga. Denna åtgärd skulle nämligen innebära motsvarande minskning av den egentliga volontärstyrkan. Ehuru förslaget endast omfattar infanteriet, torde det icke vara utslutet, att en motsvarande anordning kan genomföras även vid vissa andra truppslag.

3. Särskilda underofficers- (furir-) aspiranter.

I skrivelse den 4 sistlidne maj har undertecknad Hammarskjöld upptagit frågan, huruvida särskilda underofficers- (furir-) aspiranter borde anställas vid truppförbanden. Anledningen till denna framställning var det gynnsamma läge, i vilket rekryteringen av såväl underofficersgraderna som underbefalet befann sig vid de truppförband, vilka på sin tid hade särskilda underofficersvolontärer. De goda rekryteringsmöjligheterna för underofficersvolontärerna torde emellertid i främsta rummet hava berott på den utbildning desamma erhöilo och endast i mindre grad på formen för deras anställning eller deras benämning. De sakkunniga, vilka i sitt förslag sökt i största möjliga utsträckning tillgodose kravet på bättre utbildning för volontärerna, anse sig genom att införa tvååriga särskilda skolor för volontärerna i huvudsak hava fyllt syftet med det i ovannämnda skrivelse framställda förslaget. Huruvida någon ändring av det numera föga bärande volontärnamnet ävensom av formen för volontärernas anställning bör ske, anse de sakkunniga icke möjligt att med säkerhet bedöma, förr än verkningarna av det föreslagna utbildningssystemet hunnit göra sig gällande.

4. Vapenföra studenters användning för instruktörstjänst.

Infanteriet tilldelades vid 1917 års inskrivningsförrättningar 466 och vid innevarande års inskrivningsförrättningar 515 s. k. befälselever, d. v. s. i medeltal icke fullt 500. Under tjänstgöringens gång måste omkring 25 % beräknas avgå enligt § 108 inskrivningsförrättningen samt för utbildning till officerare m. m. Vid befälstjänstgöringens början återstå sålunda endast omkring 375 befälselever eller i medeltal 14 pr infanteriregemente. (Den 1 augusti 1918 utgjorde antalet vapenföra studenter på äldre studentkompanierna i medeltal 13 pr infanteriregemente.) Detta ringa antal skulle icke

ensamt vara tillräckligt för att avhjälpa underbefälsbristen. Även andra omständigheter måste härvid tagas i betraktande. Hittills har, såsom förut framhållits, den grundsatsen gjorts gällande, att värnpliktiga under vanlig fredstjänstgöring enligt § 27 värnpliktslagen icke böra tjänstgöra som befäl och instruktörer i större utsträckning än som erfordras för deras egen utbildning. Redan har påvisats, hurusom med det föreslagna utbildningssystemet vid infanteriet behovet av särskilda underbefäl och instruktörer gör sig gällande särskilt under de första tre perioderna av de värnpliktigas soldatutbildning, d. v. s. under en tid av omkring sex månader. Om de vapenföra studenterna under så lång tid togos i anspråk såsom biträdande instruktörer vid övriga värnpliktigas soldatutbildning, skulle detta leda till, att de icke kunde utbildas till plutonchefer utan endast till halvtroppchefer. Erfarenheten har nämligen visat, att stora svårigheter möta, då det gäller att meddela befälsutbildning till skolelever, vilka samtidigt tjänstgöra som befäl och instruktörer vid trupp. Genom en dylik åtgärd, skulle infanteriet vid mobilisering med all sannolikhet komma att lida en mycket allvarlig brist på plutonchefer. Det kan även ifrågasättas, om icke ett användande av studenter som ersättare för vicekorpraler, vore att anlita överkvalificerad arbetskraft. För övrigt skulle detta system förutsätta en omläggning av värnpliktstjänstgöringen antingen för studenterna eller för övriga värnpliktiga, så att längre tid än för närvarande komme att förflyta mellan de båda kategoriernas inträde i tjänst.

5. Arvoden till förrådsfurirer.

I ovan nämnd underdånig skrivelse den 10 juni 1918 har chefen för IV. arméfördelningen även föreslagit, att ett arvode om 500 kronor för varje förrådsfurir vid kompanierna måtte upptagas i truppförbandens stater. Den av arméfördelningschefen förebragta utredningen visar visserligen, att kompaniadjutanterna behöva fullt kvalificerade biträden för att kunna fullgöra sina olika tjänsteåligganden, men densamma torde icke ådagalägga lämpligheten av att lägga uppborrdsmannaansvar för kompaniförråden på personal av manskaps tjänsteställning. Någon annan anledning att giva det underbefäl, som tjänstgör vid kompaniförråden, bättre avlöningsförmåner än övriga av motsvarande tjänstegrad synes de sakkunniga icke föreligga. Det torde även vara mindre lämpligt att tilldela förrådsfurirerna det föreslagna arvodet, emedan de härigenom, därest deras naturaförmåner medräknas, skulle erhålla avlöningsförmåner fullt jämförliga med sergeanter i lägsta löneklassen.

6. Civilanställning.

Enligt de sakkunnigas förslag kan man ifråga om civilanställning lämpligen uppdelat det fast anställda underbefälet i tre olika kategorier, nämligen

- 1) värnpliktiga vicekorpraler,
- 2) egentliga volontärer, som avgå efter högst tre års anställning, samt
- 3) rekapitulanter.

Vad först de värnpliktiga vicekorpralerna angår, torde de i allmänhet tillhöra sådana yrken, att deras arbetstillfällen huvudsakligen infalla under sommarhalvåret. Då de efter fullgjord första tjänstgöring och första repetitionsövning frivilligt kvarstanna i tjänst under nästföljande vinterhalvår, komma de efter slutet av denna tjänstgöring med all sannolikhet att själva skaffa sig sin utkomst utan några åtgärder från statens sida.

För de volontärer, vilka avgå efter högst tre års anställning, synes det här föreslagna utbildningssystemet erbjuda så goda förutsättningar för deras civila anställning, att några åtgärder från statsmakternas sida ej heller för dem torde bliva nödvändiga.

Även för rekapitulanter med flerårig tjänstetid kommer naturligen möjligheten att på egen hand skaffa sig civilanställning att ökas i samma mån som undervisningen i allmänbildande ämnen förbättras. Men å andra sidan bör beaktas, att dylika volontärer på grund av sin levnadsålder och med hänsyn till sin tjänsteställning och sina avlöningsförmåner äga förutsättningar för och anspråk på att erhålla jämförelsevis goda platser. I många fall torde det, särskilt under mindre gynnsamma konjunkturen, bliva svårt för dem att på egen hand skaffa sig dylika platser. På grund av deras långa verksamhet i statens tjänst måste staten anses äga skyldighet att direkt eller indirekt underlätta deras civilanställning.

D. Övergångsbestämmelser.

1. Beträffande organisation och utbildning vid infanteriet.

a) *Organisationen.*

De sakkunnigas förslag till ändring av infanteriets organisation in-
skränker sig till uppflyttning vid samtliga infanteriregementen (utom Svea och Göta livgarden) av 10 meniga volontärsbeställningar till lika många vicekorpralsbeställningar samt införande av en anmärkning i staten för

samtliga infanteriregementen, att högst 22 vicekorpralsbeställning under sex månader må besättas med dubbla antalet värnpliktiga vicekorpraler, under förutsättning att samma antal vicekorpralsbeställningar stå vakanta under sex månader. Dessa ändringar böra tillämpas från och med utbildningsåret 1 november 1919—31 oktober 1920. Någon ändrad uppställning av de förslagsstater för år 1920, vilka föreläggas 1919 års riksdag, torde icke vara erforderlig av denna anledning. Nämnade ändringar, vilka tillsvidare böra vara av provisorisk karaktär, kunna nämligen antagas såsom tillägg till regementenas stater för år 1920.

För att den föreslagna anställningen vid varje infanteriregemente av högst 44 värnpliktiga vicekorpraler med sex månaders anställningstid skall kunna taga sin början från och med den 1 november 1919, erfordras emellertid även följande tillägg till de redan fastställda staterna för år 1919, nämligen:

    beträffande Svea och Göta livgarden, att under november och december månader må anställas högst 44 värnpliktiga vicekorpraler med anställningstid till och med den 30 april 1920, under förutsättning att motsvarande antal volontärbeställningar samtidigt hållas vakanta och att sammanlagda antalet vicekorpraler icke överstiger 78, samt

    beträffande övriga infanteriregementen, att under november och december månader må anställas högst 44 värnpliktiga vicekorpraler med anställningstid till och med den 30 april 1920, under förutsättning att motsvarande antal volontärbeställningar samtidigt hållas vakanta samt att sammanlagda antalet vicekorpraler icke med mera än högst 32 överstiger det i staten för år 1919 upptagna.

I staterna finnas uppförda endast menig volontärs avlöningsförmåner för de värnpliktiga vicekorpralerna. Fyllnaden i vicekorprals avlöningsförmåner måste därför särskilt anvisas.

b) *Utbildningen.*

På grund av det anbefallda uppskovet tills vidare med första tjänstgöringen för flertalet vapenföra värnpliktiga tillhörande 1918 års klass, torde vid de flesta infanteriregementen såväl soldat- som korpralsutbildningen hava ordnats uti särskilda skolor, d. v. s. i huvudsaklig överensstämmelse med de sakkunnigas förslag. Ätminstone beträffande soldatutbildningen torde denna ordning komma att bibehållas, även sedan soldatutbildningen tagit sin början för värnpliktiga tillhörande 1918 års klass. Genom ett dylikt förfarande påskyndas givetvis övergången till det här föreslagna utbildningssystemet. Huru därmed än må bliva fallet, bör detta system tillämpas från och med nästa utbildningsår. I så fall kan

detsamma anses fullständigt genomfört senast under utbildningsåret november 1921—oktober 1922. För att detta utbildningssystem skall kunna genomföras erfordras emellertid, såsom redan antytts, särskilda åtgärder för att öka befälstillgången under övergångsåren.

2. **Beträffande avlöningsförmånerna för manskap vid armén — utom musikmanskap.**

a) *Lönen och dagavlöningen.*

De föreslagna avlöningsförmånerna böra tillämpas från och med anställningsåret 1 november 1919—31 oktober 1920. Då desamma i enlighet med den P. M. vilken ligger till grund för de sakkunnigas utredning, böra erhålla provisorisk karaktär och sålunda antagas såsom tillfällig löneförbättring, torde ändringarna kunna expedieras såsom tillägg till 1919 och 1920 års stater med iakttagande av att tillägget å lönen för furirer av första klass redan beviljats för år 1919.

Till fast anställt manskap, vilket enligt kungl. breven den 14 juni 1917 angående utbetalande av anställningspremier till värnpliktiga och f. d. fast anställt manskap samt angående utbetalande av rekapitulationspremier till fast anställt manskap, uppburit anställnings- eller rekapitulationspremie för anställningstid efter den 1 november 1919, borde det föreslagna tillägget å lönen icke utgå under den tid, för vilken han uppburit dylik premie, emedan den tillfälliga löneförbättringen bland annat har till ändamål att avlösa anställnings- och rekapitulationspremierna (utom beträffande anställningspremier till värnpliktiga). Men då riksdagen för furirer av första klass redan beslutat tillägget å lönen till och med år 1919 utan något förbehåll beträffande anställnings- och rekapitulationspremier, torde en bestämmelse i antytt syfte knappast kunna genomföras.

b) *Rekryteringsmedel samt anställnings- och rekapitulationspremier.*

De sakkunnigas förslag innebär, att för varje volontärnummer årligen skall såsom reservationsanslag utgå 50% kronor såsom lega och likaledes 50% kronor för övriga anställningskostnader med rätt för regementschefen att använda besparad lega till övriga anställningskostnader. Dessa bestämmelser böra tillämpas från och med år 1920.

Anställningspremier till värnpliktiga böra däremot utbetalas enligt de sakkunnigas förslag redan från och med år 1919. Nu gällande bestämmelser angående anställningspremier till f. d. fast anställt manskap samt angående rekapitulationspremier till fast anställt manskap böra icke förnyas efter utgången av innevarande år.

Därest riksstatens fjärde huvudtitel kommer att från och med år 1920 uppställas i överensstämmelse med det förslag, som utarbetats av särskilt tillkallade sakkunniga, kunna utgifterna för lega och för övriga anställningskostnader samt för anställningspremier till värnpliktiga under år 1920 bestridas från anslaget till rekryteringskostnader (reservationsanslag) utan att någon ändring av detta anslag är erforderlig. Under år 1919 kunna kostnaderna för anställningspremier till värnpliktiga enligt de föreslagna grunderna bestridas från anslaget till anställnings- och avskedspremier.

3. Åtgärder för att öka befälstillgången vid infanteriet under övergångsåren.

Såsom förut framhållits, komma de föreslagna soldat- och vicekorprals- samt korpralskolorna att kräva särskilt befäl, som ej samtidigt kan tjänstgöra vid de värnpliktigas soldatutbildning. I tabellen bil. nr 5 är befälsbehovet för dessa skolor förslagsvis beräknat till 2 officerare, 2 underofficerare, 5 furirer och 4 korpraler eller sammanlagt 13 befäl och underbefäl under förutsättning att antalet elever i soldat- och vicekorpralskolan är 38 à 46 och i korpralskolan 30 à 32. Minskas antalet elever, kan även antalet befäl reduceras. Då man under de två närmaste utbildningsåren sannolikt har att räkna med ett betydligt mindre antal elever uti ifrågasvarande skolor än det i ovannämnda tabell angivna, torde befälsbehovet under dessa år icke behöva sättas högre än till 10. Det är egentligen endast detta antal, som för det föreslagna utbildningssystemets genomförande behöver anskaffas genom särskilda åtgärder, men med hänsyn till den redan för det nuvarande utbildningsarbetet vid åtskilliga regementen otillräckliga befälsstyrkan vore det naturligen önskvärt, om ytterligare ett antal extra befäl kunde komma att stå till förfogande.

Avsikten med dessa åtgärder bör vara att tillfälligt fylla vissa av de befintliga vakanserna; kostnaderna härför böra såvitt möjligt bestridas av de medel, som äro avsedda för de vakanta beställningarna.

För att motväga den nu befintliga befälsbristen äro redan av Kungl. Maj:t tillfälliga åtgärder vidtagna. Genom kungl. brev den 25 oktober

1918 stadgas, att där så finnes oundgängligen nödvändigt för utbildningsarbetets behöriga bedrivande, regementschef må intill utgången av år 1919 till tjänstgöring inbeordra officer eller underofficer i truppförbandets reserv för att uppehålla motsvarande vakanta beställningar på stat. Ersättning för dylik tjänstgöring skall utgå enligt § 16 av gällande förordning angående arméns reserver av befäl och civilmilitär personal, nämligen med lön och dagavlönning samt dagtraktamente, där sådant utgår, med samma belopp som för fast anställd personal av motsvarande grad, dock att lön icke utgår till den, som tillträtt pension. I samma kungl. brev medgives även, att underbefäl av manskapet i truppförbands reserv må, utan hinder i fråga om ålder och tid för anställningen, under år 1919 fast anställas till högst det antal, gällande stat för truppförbandet medgiver, och som erfordras för bestridande av tjänsten inom manskaps- eller underofficersgraderna.

Då det under övergångsåren gäller att vid varje regemente anskaffa ytterligare minst 10 extra befäl under de värnpliktigas soldatutbildning, måste alla olika kategorier av reservbefäl kunna tagas i anspråk, samt de personliga fördelarna med ifrågavarande tjänstgöring göras så stora, att man verkligen har utsikt att kunna fylla det erforderliga antalet befälsplatser. I bil. nr 12 upptagas de olika kategorier, ur vilka det extra befälet kan tagas och de förmåner, som lämpligen böra beredas dem under berörda tjänstgöring. De ekonomiska förmånerna skilja sig ifrån dem enligt kungl. brevet den 25 oktober 1918 gällande huvudsakligen endast däri, att för pensionerade officerare och underofficerare föreslås avlöningsförmåner motsvarande dem för rullförare, respektive rullföringsbiträde, samt däri att för samtliga officerare och underofficerare föreslås inkvartering i natura eller motsvarande ersättning. På grund av den för närvarande i de flesta garnisonsorter rådande bostadsbristen blir det annars för kostsamt att hyra tillfällig bostad under tjänstgöringstiden.

Därjämte böra ifrågavarande befäl och underbefäl komma i åtnjutande av krigstidstillägg och krigstidshjälp.

Sammanfattning.

På grund av vad ovan framhållits få de sakkunniga föreslå:
 beträffande *värnpliktslagen*

att i § 34 mom. 2 värnpliktslagen införes ett nytt stycke enligt bil. nr 11;

beträffande *infanteriets organisation*

att i staterna för samtliga infanteriregementen (utom Svea och Göta livgarden) 10 meniga volontärbeställningar utbytas mot lika många vicekorpralsbeställningar; samt

att i staterna för samtliga infanteriregementen införes en anmärkning, att högst 22 vicekorpralsbeställningar må under sex månader besättas med dubbla antalet värnpliktiga vicekorpraler, under förutsättning att samma antal beställningar äro vakanta under återstående del av året;

beträffande det fast anställda manskapets *soldat- och underbefälsutbildning vid infanteriet*

att såväl soldat- som vicekorpralsutbildningen sker uti särskilda avdelningar (skolor); samt

att korpralsutbildningen sker uti särskilda skolor med undantag av tiden från mitten av april till slutet av de värnpliktigas soldatutbildning, under vilken tid korpralseleverna fördelas på vederbörligt infanteriregementes kompanier samt tjänstgöra såsom biträdande instruktörer;

beträffande *avlöningsförmåner* för härens fast anställda manskap (utom musikmanskapet)

att härens fast anställda manskap (utom musikmanskapet) äga uppbära *tillfällig löneförbättring*:

dels å *lönen*

furir av 1 klass med 10 kr. i månaden

» » 2 » » 7.50 » » »

korpral » 5 » » »

vicekorpral » 5 » » »

menig beställningsman med 5 kr. i månaden

dels å *dagavlöningen*

furir av 1 klass med 50 öre om dagen

» » 2 » » 50 » » »

korpral » 35 » » »

vicekorpral » 20 » » »

menig beställningsman med 20 öre om dagen

övrig menig » 30 » » »

att till *rekryteringskostnader* utgå såsom reservationsanslag:

dels till lega $\frac{50}{3}$ kr. pr år för varje i staterna uppfört manskapsnummer,

dels till övriga rekryteringskostnader likaledes $\frac{50}{3}$ kr. pr år för varje i staterna uppfört manskapsnummer, dock så att besparingar å anslaget till lega må användas till övriga rekryteringskostnader;

att vid samtliga infanteriregementen till den, som, under det han tjänstgör såsom *värnpliktig* eller efter det han genomgått fullständig soldatutbildning, tager annan fast anställning än som musikvolontär, i stället för lega utbetalas *anställningspremie* med följande belopp:

till underbefäl och fackmän 150 kr. för ett års anställning och 400 kr. för två års anställning, samt till övriga värnpliktiga 100 kr. för ett års anställning och 300 kr. för två års anställning; samt

att *anställningspremier till f. d. fast anställt manskap och rekapitulationspremier till fast anställt manskap* om möjligt avskaffas
beträffande *civilanställning*

att staten skall åtaga sig förpliktelsen att direkt eller indirekt underlätta civilanställning för rekapitulanter med flerårig tjänstetid.

Slutligen få de sakkunniga föreslå följande *övergångsbestämmelser*:
beträffande *värnpliktslagen*

att det föreslagna tillägget till § 34 mom. 2 värnpliktslagen tillämpas från och med år 1920;

beträffande *infanteriets organisation*

att de föreslagna bestämmelserna tillämpas från och med år 1920; samt

att följande tillägg antagas till de för år 1919 fastställda staterna, nämligen:

beträffande Svea och Göta livgarden, att under november och december månader må anställas högst 44 värnpliktiga vicekorpraler med anställningstid till och med den 30 april 1920 under förutsättning att motsvarande antal volontärbeställningar samtidigt hållas vakanta och att sammanlagda antalet vicekorpraler icke överstiger 78, samt beträffande övriga infanteriregementen, att under november och december månader må anställas högst 44 värnpliktiga vicekorpraler med anställningstid till och med den 30 april 1920, under förutsättning att motsvarande antal volontärbeställningar samtidigt hållas vakanta samt att sammanlagda antalet vicekorpraler icke med mera än högst 32 överstiger det i staten för år 1919 upptagna, ävensom att fyllnaden i vicekorprals avlöning under november och december månader anvisas för 22 vicekorpraler vid Svea och Göta livgarden samt för 32 vicekorpraler vid övriga infanteriregementen;

beträffande det fast anställda manskapets *soldat- och underbefälsutbildning vid infanteriet*

att det föreslagna utbildningssystemet tillämpas från och med utbildningsåret 1919—1920;

beträffande *avlöningsförmåner* för härens fast anställda manskap (utom musikmanskapet)

att den *tillfälliga löneförbättringen* tillämpas från och med den 1 november 1919 samt att härför erforderliga tillägg göras i 1919 och 1920 års stater med iakttagande av att tillägget å lönen för furirer av första klass redan beviljats för år 1919;

att de föreslagna bestämmelserna angående *rekryteringsmedlen* tillämpas från och med år 1920;

att de föreslagna bestämmelserna angående *anställningspremier till värnpliktiga* tillämpas från och med år 1919; samt

att nu gällande bestämmelser angående *anställningspremier till f. d. fast anställt manskap* samt angående *rekapitulationspremier* till fast anställt manskap om möjligt icke förnyas efter utgången av innevarande år;

beträffande *befälstillgången* vid infanteriet

att särskilda åtgärder i huvudsaklig överensstämmelse med bil. nr 12 vidtagas under utbildningsåren 1919—1920 och 1920—1921.

Bil. nr 1.

Skillnaden i antalet vakanser inom armén den 1 november 1917 och den 1 november 1918.

		1 november 1917		1 november 1918		Ökning (+) eller minskning (-) i antalet vakanser.
		Summa fast anställda.	Vakanser.	Summa fast anställda.	Vakanser.	
Infanteri.						
I	I. 7	89	112	71	130	+ 18
	I. 11	80	115	64	131	+ 16
	I. 16	94	97	79	112	+ 15
	I. 24	104	94	106	93	- 1
	I. 25	131	63	118	77	+ 14
II	I. 4	144	49	124	70	+ 21
	I. 5	127	70	137	60	- 10
	I. 12	81	116	58	140	+ 24
	I. 21	77	110	63	126	+ 16
III	I. 6	62	133	81	114	- 19
	I. 9	81	115	90	106	- 9
	I. 15	109	85	125	69	- 16
	I. 17	94	98	97	95	- 3
IV	I. 1	251	265	210	306	+ 41
	I. 2	210	306	167	349	+ 43
	I. 3	80	104	66	125	+ 21
	I. 10	76	120	69	128	+ 8
	I. 26	46	158	88	116	- 42
V	I. 8	97	95	85	107	+ 12
	I. 13	64	135	78	121	- 14
	I. 18	76	118	73	122	+ 4
	I. 22	80	116	67	129	+ 13

	1 november 1917		1 november 1918		Ökning (+) eller minskning (-) i antalet vakanser.
	Summa fast anställda.	Vakanser.	Summa fast anställda.	Vakanser	
VI { I. 14	88	110	71	127	+ 17
VI { I. 20	71	127	64	135	+ 8
VI { I. 23	73	129	77	125	- 4
VI { I. 28	58	146	73	131	- 15
B I. 19	51	146	51	146	-
G I. 27	129	185	96	218	+ 33
S:a för infanteriet	2,723	3,517	2,548	3,705	+ 191
		= 56.86 %		= 59.26 %	
Kavalleri.					
K. 1	253	47	269	31	- 16
K. 2	214	85	228	71	- 14
K. 3	192	106	171	129	+ 23
K. 4	151	146	165	133	- 13
K. 5	389	198	414	174	- 24
K. 6	316	272	275	313	+ 41
K. 7	222	78	192	108	+ 30
K. 8	139	161	110	190	+ 29
S:a för kavalleriet	1,876	1,093	1,824	1,149	+ 56
		= 36.81 %		= 38.65 %	
Artilleri.					
A. 1	145	157	195	105	- 52
A. 2	179	121	155	145	+ 24
A. 3	292	90	279	100	+ 10
A. 4 (Östersund)	82	138	66	153	+ 15
A. 4 (Boden)	30	53	30	53	- 25
A. 5	80	222	103	197	- 25
A. 6	125	177	115	185	+ 8
A. 7	88	56	89	55	- 1
A. 8 (Boden)	46	168	48	166	- 2
A. 8 (Karlsborg)	76	43	46	74	+ 31
A. 9	105	61	105	60	- 1
S:a för artilleriet	1,248	1,286	1,231	1,293	+ 7
		= 50.75 %		= 51.33 %	

	1 november 1917		1 november 1918		Ökning (+) eller minskning (-) i antalet vakanser.
	Summa fast anställda.	Vakanser.	Summa fast anställda.	Vakanser.	
Ingenjörtrupper.					
Ing. 1	147	102	144	105	+ 3
Ing. 2	126	112	108	130	+ 18
Ing. 3	171	70	149	92	+ 22
Ing. 4	40	68	41	67	- 1
S:a för ingenjörtrupperna	484	352 = 42.1 %	442	394 = 47.18 %	+ 42
Träng.					
T. 1	48	14	36	26	+ 12
T. 2	62	—	62	—	—
T. 3	33	29	44	18	- 11
T. 4	61	1	60	2	+ 1
T. 5	34	28	30	32	+ 4
T. 6	60	2	62	—	- 2
S:a för trängen	298	74 = 20 %	294	78 = 21 %	+ 4
Summa för hela armén	6,629	6,322 = 48.8 %	6,339	6,622 = 51.09 %	+ 300

**Befälstillgången på kompanierna i medeltal per infanteriregemente under regements-
övningarna 1917.**

Grad.	Fast anställda å aktiv stat.						Befälstillgång på kompanierna.					
	Enligt stat efter genomförd härordning.	1917 ej tillsatta platser.	Vakanta och otjänstbara.	Utom regementet tjänstgörande	Inom regementet på staber m. m. tjänstgörande.	Disponibla för tjänst vid kompanierna.	Fast anställda.			Officers- och reservofficers- aspiranter, fanjunkare.	Studentfurirer.	Summa.
							Å aktiv stat.	Indelta.	Övriga.			
Officerare	52	1.5	5	7	11.5	27	27	—	10	—	—	37
Underofficerare	38	—	—	3.5	12.5	22	22	—	3	8	—	33
Furirer	43	—	3	4.7	4.3	31	31	—	9	—	30	70
Korpraler	44	4	10	1	1	28	28	} 7	3	—	—	60
Vicekorpraler	44	4	22.5	0.5	*1	16	16		6	—	—	
Summa	221	9.5	40.5	16.7	30.3	124	124	7	31	8	30	200

Bil. nr 3.

Befälstillgången på kompanierna i medeltal per infanteriregemente vid början av soldatutbildningens första period utbildningsåret 1917—1918.

Grad.	Fast anställda å aktiv stat.								Befälstillgången på kompanierna.		
	Enligt stat efter genomförd härordning.	1917 ej tillsatta platser.	Vakanta eller otjänstbara.	Utom regementet tjänstgörande.	Inom regementet på staber m. m. tjänstgörande.	Tjänstgörande på kompanierna vid soldatutbildningen	Samtidigt tjänstgörande vid korporals- och furirsutbildningen.		Fast anställda		Summa.
							Befäl.	Elever	Å aktiv stat.	Övriga.	
Officerare	53	2.5	5	10	10	25.5	2	—	25.5	0.5	26
Underofficerare	38	—	0.5	3	11	23.5	1	—	23.5	0.5	24
Furirer	43	—	4	5	2.5	31.5	1	—	31.5	0.5	32
Korporaler	44	4	20	0.5	0.5	19	—	12	19	—	19
Vicekorpraler	44	4	29	—	—	11	—	10	11	—	11
Summa	222	10.5	58.5	18.5	24	110.5	4	22	110.5	1.5	112

Befälsstillgången på kompanierna i medeltal per infanteriregemente vid början av soldatutbildningens andra period utbildningsåret 1917—1918.

Grad.	F a s t a n s t ä l l d a .								Befälsstillgången på kompanierna.		
	Enligt stat efter genomförd härordning.	1918 ej tillsatta platser.	Vakan- ta eller otjänst- bara.	Utom rege- mentet tjänst- gö- rande.	Inom rege- mentet på staber m. m. tjänst- gö- rande.	Tjänst- gö- rande på kom- pani- erna vid soldat- utbild- ningen.	Samtidigt tjänstgörande vid korprals- och furirs- utbildningen.		Fast anställda.		Summa.
							Befäl.	Elever.	Å aktiv stat.	Övriga.	
Officerare	53	1.5	3.5	10.5	10	27.5	2	—	27.5	—	27.5
Underofficerare	38	—	—	3	10.5	24.5	1	—	24.5	—	24.5
Furirer	43	—	5	6.5	3	28.5	0.5	—	28.5	—	28.5
Korpraler	44	4	20	0.5	1	18.5	—	13	18.5	2	20.5
Vicekorpraler	44	4	28.5	—	0.5	11	—	10	11	1	12
Summa	222	9.5	57	20.5	25	110	3.5	23	110	3	113

Bil. nr 5.

Beräkning av befälsstillgången på ett infanteriregemente under soldatutbildningens tre första perioder enligt de sakkunnigas förslag.

G r a d.	Fast anställda å aktiv stat.						
	Antal enligt staten.	Vakanta och o'tjänstbara.	Utom regementet tjänstgörande.	På staber m. m. inom regementet tjänstgörande.	På volontär- och korporalskolorna tjänstgörande.		På kompanierna tjänstgörande vid soldatutbildningen.
					Befäl.	Elever.	
Officerare	53	2	10	10	2	—	29
Underofficerare.....	38	0.5	3	11	2	—	21.5
Furirer	43	1	5	2.5	5	—	29.5
Korporaler	44	2	0.5	0.5	4	—	37
Volontärvicekorpraler	32	2	—	—	—	30	—
Värnpliktiga vicekorpraler.....	44	8	—	—	—	—	36
Summa	254	15.5	18.5	24	13	30	153

Anm. Siffrorna beträffande tjänstgörande utom regementet och på staber m. m. inom regementet äro hämtade ur tabellen bil. nr 3 utvisande befälsstillgången under soldatutbildningens första period 1917—1918.

Beräkning av befästillgången på ett infanteriregemente under regementsövning enligt de sakkunnigas förslag.

Grad.	Fast anställda å aktiv stat.						Befästillgång på kompanierna.					
	Antal enligt stat.	Vakanta och ojämsbara.	Utom regementet tjänstgörande.	På staber m. m. inom regementet tjänstgörande.	Vid korpralskolan tjänstgörande.	Disponibla för tjänst vid kompanierna.	Fast anställda.		Officers- och reservofficersaspiranter, fanjunkare.	Studentfurirer.	Värnpliktiga vicekorpraler, vilka varit fast anställda i 6 månader.	Summa.
							Å aktiv stat.	Övriga.				
Officerare	52	2	7	11.5	1	30.5	30.5	10	—	—	—	40.5
Underofficerare	38	0.5	3.5	12.5	1	20.5	20.5	3	8	—	—	31.5
Furirer	43	1	4.7	4.3	2	31	31	9	—	30	—	70
Korpraler	44	2	1	2	1	38	38	3	—	—	—	41
Vicekorpraler	32	2	—	—	30	—	—	6	—	—	36	42
Summa	209	7.5	16.2	30.3	35	120	120	31	8	30	36	225

Anm. Siffrorna beträffande tjänstgörande utom regementet och på staber m. m. inom regementet, samt beträffande tillgång på personal i reserven och över stat, officers- och underofficersaspiranter samt studentfurirer äro hämtade ur tabellen bil. nr 2 utvisande befästillgången under regementsövningen 1917.

Bil. nr 7.

Soldat- och vicekorpralskolans samt korpralskolans förläggande till särskilda etablissement.

För fotgardesregementena, fästningsinfanteriet och Gottlands infanteriregemente torde det, på grund av särskilda tjänstgöringsförhållanden, utom beträffande kulsprutemanskapet, i allmänhet vara mindre lämpligt att förlägga ifrågavarande skolor utom vederbörligt regemente.

För förläggning av dessa skolor från övriga regementen kunna etablissementen i Varberg, Ronneby, Ränneslätt, Norrköping, Karlsborg, Rome hed, Frösö läger och Vännäs läger sannolikt tagas i anspråk. Det kasernutrymme, som finnes på de tre sistnämnda platserna är avsett för den särskilda vinterutbildningen. Då soldat- och vicekorpralskolorna torde komma att delta i denna utbildning, skulle en förläggning av dylika skolor till ifrågavarande etablissement icke avsevärt minska förläggningsutrymmet för den särskilda vinterutbildningen. Korpralskolorna äro däremot icke avsedda att delta i den särskilda vinterutbildningen och kunna därför icke förläggas till dessa etablissement utan att inkräkta på förläggningsutrymmet för nyssnämnda vinterutbildning.

Volontär- och korpralskolorna, utom beträffande kulsprutemanskapet, kunna förläggas enligt nedanstående trenne alternativ. Motsvarande skolor för *kulsprutemanskap* kunna för samtliga infanteriregementen förläggas till Ränne slätt.

Alternativ 1.

Endast soldat- och vicekorpralskolorna förläggas till särskilda etablissement, under det att korpralskolorna ordnas vid respektive regementen.

Soldat- och vicekorpralskolorna kunna under denna förutsättning förläggas:

för I arméfördelningen (utom I. 7)	.....	till Varberg,
» II	»	» Norrköping,
» III	»	» Karlsborg (t. Varberg, om utrymme sakn. i Karlsborg)

för IV arméfördelningen	(utom I. 1, I. 2 och I. 26)	till Norrköping,
» V	»	» Rome hed,
» VI	»	» Frösö läger eller Vännäs läger.

Alternativ 2.

Såväl soldat- och vicekorpralsskolorna som korpralsskolorna förläggas till särskilda etablissemang.

Förläggningen kan ordnas:

för I arméfördelningen	(utom I. 7).	{soldat- och vicekorpralsskolan i Ronneby, korpralsskolan i Varberg,
» II arméfördelningen		{soldat- och vicekorpralsskolan å Rome hed, korpralsskolan i Norrköping,
» III arméfördelningen		{soldat- och vicekorpralsskolan å Rome hed, korpralsskolan i Karlsborg (å Ränne slätt, om utrymme saknas i Karlsborg),
» IV arméfördelningen	(utom I. 1, I. 2 o. I. 26)	{soldat- och vicekorpralsskolan å Rome hed, korpralsskolan i Karlsborg (å Ränne slätt, om utrymme saknas i Karlsborg).
» V arméfördelningen		{soldat- och vicekorpralsskolan å Rome hed, korpralsskolan i Varberg,
» VI arméfördelningen		{soldat- och vicekorpralsskolan å Frösö läger eller Vännäs läger, korpralsskolan i Norrköping.

En medelväg mellan alternativ 1 och 2 kan emellertid även tagas under omprövning.

Alternativ 3.

Samtliga soldat- och vicekorpralsskolor samt vissa korpralsskolor förläggas i särskilda etablissemang, under det att övriga korpralsskolor förbliva vid respektive regementen.

Förläggningen kan under denna förutsättning ordnas på följande sätt:

för I arméfördelningen	(utom I. 7)	{soldat- och vicekorpralsskolan i Varberg, korpralsskolan i Varberg,
------------------------	-------------	---

- för II arméfördelningen } soldat- och vicekorpralskolan i Norrköping,
 } korpralskolan i Norrköping,
 » III arméfördelningen } soldat- och vicekorpralskolan i Karlsborg,
 } korpralskolan i Karlsborg,
 } (å Ränne slätt, om utrymme saknas i
 } Karlsborg),
 » IV arméfördelningen } soldat- och vicekorpralskolan å Rome hed,
 } korpralskolan regementsvis,
 (utom I. 1, I. 2 och I. 26) } soldat- och vicekorpralskolan å Rome hed,
 för V arméfördelningen } korpralskolan regementsvis,
 } soldat- och vicekorpralskolan å Frösö läger,
 » VI arméfördelningen } eller Vännäs läger,
 } korpralskolan regementsvis.
-

Volontärutbildningen enligt det föreslagna utbildningssystemet.**Antalet volontärbefälsbeställningar (utom beställningsmän).**

	Nuvarande.	Föreslagna.
furirer av 1. klass	14	14
» » 2. »	29	29
korpraler	44	44
vicekorpraler	44	54
meniga volontärer	60	50
tillsammans	191	191

Utbildningen.1) *Första utbildningsåret*: soldat och vicekorpralsutbildning.

a) av de 50 meniga beräknas:

nyanställda	44
äldre som undergå förnyad soldat- och vicekorpralsutbildning	2
övriga	4
tillsammans	50

b) elever uti soldat- och vicekorpralsutbildning:

nyanställda	44
äldre	2
tillsammans	46

under skolan beräknas avgå:

på grund av avsked	4
underkända	6
för utbildning till beställningsmän	4
tillsammans	14

godkända	32
----------------	----

Summa	46
-------	----

- 2) *Andra utbildningsåret*: korpralskola. Under tiden mitten av april —förra delen av juli tjänstgöra eleverna vid de värnpliktigas soldatutbildning.

antal elever	32
härav godkända	30

- 3) *3:e utbildningsåret*: furirskola (i huvudsak enligt nuvarande grunder).

antal elever	30
--------------------	----

- 4) vicekorpraler, som tjänstgöra under de värnpliktigas soldat-skola:

under de första 180 dagarna (november—april): värnpliktiga vicekorpraler	44
---	----

under de senaste 85 (65) dagarna; mitten av april (början av maj)—förra delen av juli; volontärvicekorpraler	32
vapenföra studenter	12

5) *Erforderlig rekapitulation*:

Beställningar att fylla med rekapitulanter:

furirer av 1. klass	14
» » 2. »	29
korpraler 44—30 = ...	14

tillsammans 57

Erforderligt antal rekapitulanter efter tredje anställningsåret, om man räknar med en medeltjänstetid för rekapitulanter av endast 4 år:

$$57 : 4 = 14 \text{ à } 15$$

d. v. s. halva antalet elever i furirskolan (30).

Härav följer att befordran till furir av 2. klass i regel kommer att ske efter fjärde anställningsåret.

Volontärers avlöningsförmåner per månad utan rekryteringsmedel och premier.

Beställning.	Nuvarande avlöningsförmåner.			Föreslagna avlöningsförmåner.			Ökning.	
	Lön.	Dag- avlönning.	Summa.	Lön.	Dag- avlönning.	Summa.	Kronor.	%
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.		
Furir av 1. klass ...	50	15	65	60	30	90	25	38.4
Furir av 2. klass ...	30	15	45	37 50	30	67 50	22 50	50.0
Korporal	25	12	37	30	22 50	52 50	15 50	41.9
Vicekorporal	20	9	29	25	15	40	11	38.0
Menig beställnings- man	15	9	24	20	15	35	11	45.8
Övrig menig	15	6	21	15	15	30	9	42.9

*Bil. nr 10.***Ökade kostnader för lön och dagavlönning enligt de sakkunnigas förslag åt härens fast anställda manskap (utom musikmanskapet.)**

1) ökad lön för 658 furirer av 1. klass med 120 kronor	kronor	78,960:—
2) » » » 1,583 » » 2. » » 90 kronor	»	142,470:—
3) » » » 2,352 korpraler med 60 kronor	»	141,120:—
4) » » » 1,597 vicekorpraler med 60 kronor.....	»	95,820:—
5) » » » 261 meniga beställningsmän med 60 kronor.....	»	15,660:—
6) » dagavlönning för 2,241 furirer med 182:50 kronor	»	408,982:50
7) » » » 2,352 korpraler med 127:75 kronor	»	300,468:—
8) » » » 1,597 vicekorpraler med 73 kronor.....	»	116,581:—
9) » » » 261 meniga beställningsmän med 73 kronor	»	19,053:—
10) » » » 6,736 övriga meniga med 109:50 kronor	»	737,592:—
11) » uppflyttning av 260 meniga volontärer till vicekorpraler med 120 kronor	»	31,200:—
		<hr/>
		Kronor 2,087,906:50

Kostnaderna för lön och dagavlönning enligt 1914 års beslut åt härens fast anställda manskap (utom musikmanskapet.)

658 furirer av 1. klass à kr. 782:50	kronor	514,885:—
1,583 » » 2. » à kr. 542:50	»	858,777:50
2,352 korpraler à kr. 446:—	»	1,048,992:—
1,597 vicekorpraler à kr. 349:50	»	558,151:50
261 meniga beställningsmän à kr. 289:50	»	75,559:50
6,736 övriga meniga à kr. 253:—.....	»	1,704,208:—
		<hr/>
		Kronor 4,760,573:50

Tillägg till § 34 mom. 2 värnpliktslagen.

Efter andra stycket tillkommer följande nya stycke:

»Värnpliktig, tillhörande fotfolket, som fullgjort första tjänstgöring och en repetitionsövning samt därefter innehaft fast anställning vid något av härens fotfolksregementen under minst sex månader, anses hava fullgjort två av de i § 27 föreskrivna repetitionsövningarna, men är skyldig att delta i ytterligare en repetitionsövning under tredje året samt reservtruppövning.»

Bil. nr 12.

Tillfälliga åtgärder för ökande av antalet befäl vid infanteriets soldatutbildning under övergångsåren.

Olika kategorier av extra befäl.

- I. Officerare.
  - A. Officerare i reserven (pensionerade).
  - B. Officerare på reservstat.
  - C. Officerare, som i reserven vunnit första anställning som officer (även från specialtruppslagen, särskilt fortifikationen).
- II. Underofficerare.
  - A. Underofficerare i reserven (pensionerade).
  - B. Underofficerare på reservstat.
  - C. Underofficerare, som i reserven vunnit första anställning som underofficer.
- III. Studentfurirer, som avslutat sin första tjänstgöring.
- IV. Indelt manskap.
- V. F. d. fast anställt underbefäl.
- VI. Värnpliktiga, som genomgått utbildning som befälselever.

Förmåner.

- I. A. Samma avlöning som för rullförare jämte inkvartering i natura eller motsvarande ersättning.
- I. B. = I. A;
- I. C. Samma avlöning som för aktiv officer i samma grad utan ålders-tillägg;
samma bestämmelser böra gälla som under krigstjänstgöring beträffande bibehållande av innehavd anställning.

- II. A. Samma avlöning som för rullföringsbiträden jämte inkvartering.
B = II A.
C. Samma avlöning som för aktiva underofficerare i samma grad utan ålderstillägg jämte inkvartering.
  - III. Samma avlönings- och naturaförmåner som för furir av första klass.
  - IV. Avlöning enligt nuvarande grunder.
  - V. Samma avlöning som för fast anställda av samma grad.
  - VI. Vicekorprals avlöning, varjämte tjänstgöringen tillgodoräknas som en fullgjord repetitionsövning.
-